

ANDRI STEINN BIRGISSON, GUÐRÚN FJÓLA KRISTJÁNSDÓTTIR OG
HARALDUR JÓHANN INGÓLFSSON

ÞRJÁR FYRIRMYNDIR Í NÁMI FULLORÐINNA 2013

Hefð er orðin fyrir því að veita viðurkenninguna Fyrirmynd í námi fullorðinna á ársfundi Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins, (FA). Viðurkenninguna hljóta einstaklingar sem tilnefndir eru af samstarfsaðilum Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins og eiga það sameiginlegt að hafa lagt stund á nám í vottuðum námsleiðum FA og náð afburðaárangri miðað við upphafstöðu. Á ársfundinum, sem haldin var fimmtudaginn 5. desember 2013, var viðurkenningin veitt í sjöunda sinn. Þá féll hún í skaut þriggja einstaklinga: Andra Steins Birgissonar, tilnefndur af Mími-símenntun, Guðrúnar Fjólu Kristjánsdóttur, af Fræðsluneti Suðurlands og Haraldar Jóhans Ingólfssonar af Farskólanum Miðstöð símenntunar á Norðurlandi vestra.

Viðurkenning Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins; Fyrirmyndir í námi fullorðinna árið 2013, Guðrún Fjóla Kristjánsdóttir, Andri Steinn Birgisson og Haraldur Jóhann Ingólfsson.

Andri Steinn Birgisson:

„SAMTALIÐ SEM BREYTTI LÍFI MÍNU“

Allt síðan kreppan skall á árið 2008 hefur verið gripið til fjölbreyttra aðgerða til þess að koma á móts við þarfir þess

unga fólks sem varð atvinnulaust í kjölfarið með ýmsum átaksverkefnum, námsúrræðum og náms- og starfsráðgjöf. Oftar en ekki missa þeir fyrst atvinnuna sem minnsta menntun og stysta reynslu á vinnumarkaði hafa. Þannig fór einnig fyrir ungum Reykvíkingi, Andra Steini Birgissyni.

Aftur í nám jók sjálfstraust Andra Steins og opnaði ný tækifæri

Hann var 22 ára og tveggja barna faðir þegar hann missti vinnuna. Hafði verið nokkur ár á vinnumarkaði, meðal annars komist á samning hjá fótboltaliði í Englandi. Andra Steini hafði ekki gengið vel í skóla og átti erfitt með lestur. En það var ekki fyrir en viku áður en samræmdu prófin áttu að hefjast sem hann fékk greiningu: lesblindur! Þrátt fyrir það langaði hann alltaf til þess að mennta sig en lét lesblinduna hindra sig. Fyrir hvatningu konu sinnar lét hann þó tilleiðast og skráði sig hjá Mími-símenntun í námsleiðina *Aftur í nám*¹ vorið 2011.

Sá glitta í ljósið

„Eftir á að hyggja finnst mér ótrúlegt að það voru engin úrræði í boði í skólanum,“ segir Andri Steinn. „Ég hafði alltaf kviðið fyrir að þurfa lesa upphátt fyrir allan bekkinn og skólinn og lærdómur var neðarlega í forgangs röðinni.“ Þess vegna ákvað Andri Steinn að einbeita sér að fótboltanum í stað þess að afla sér menntunar. Níttján ára bauðst honum að komast á samning sem atvinnumaður hjá tveimur félögum á Englandi. Þegar til kom varð ljóst að annað félagið gat ekki staðið við samninginn. Hitt félagið dró aftur tilboðið um samning eftir að Andri Steinn meiddist í bílslysi. Meiðslin komu ekki aðeins í veg fyrir ráðningu heldur gerðu að engu

drauma um atvinnumennsku. Andri Steinn hélt heim til Íslands og fékk vinnu við akstur og afgreiðslu.

„Þá fór ég að hugsa um annað en fótbolta. Mig hafði lengi dreymt um að verða slökkviliðsmaður en var ljóst að til þess yrði ég að hafa meiri menntun. Eiginkona mín hvatti mig og studdi og hjá Mími-símenntun var boðið upp á náms- og starfsráðgjöf. Til allrar hamingju þáði ég boðið fór og hitti Þuríði Ósk Sigurjónsdóttur. Samtalið breytti lífi mínu!“

Þau gerðu allt sem í þeirra valdi stóð til að aðstoða okkur

Andri Steinn fór í *Aftur í nám*, þar öðlaðist hann meiri trú á sjálfan sig og varð ljóst að náms- og starfsráðgjafinn hafði rétt fyrir sér, námið væri mikil vinna sem hann gæti vel tekist á við. Með ráðgjafanum setti Andri Steinn sér skýr markmið, sótti fleiri námstilboð, næst Grunnmenntaskólann. Með mikilli þrautseigju styrktist hann sem námsmaður, tókst á við fjölmargar áskoranir og lauk námskeiðinu í desember 2011. Í janúar 2012 hóf Andri Steinn nám í Menntastöðum, þar lagði hann á sig gríðarlega vinnu, tók námið föstum tókum með góðri ástundun. „Það var ekki alltaf auðvelt en með eljusemi útskrifaðist ég frá Mími-símenntun í júní 2012.“

Andri Steinn hælir náminu hjá Mími: „Náms- og starfsráðgjafinn og kennararnir hjá Mími voru þarna fyrir mig, ekki bara til þess að þiggja launin sín. Þau lögðu sig fram fyrir mig en ekki fyrir sig. Einhver hafði ávallt tíma til þess að spjalla við mig um það sem ég var að takast á við hverju sinni og hvöttu mig öll til dáða.“

Er í háskólanámi

Hann komst svo inn í Háskólann í Reykjavík og hefur nú lokið fjórum önnum í íþróttafraeði. Þar að auki hefur hann tekið meiraprófið og hefur þar með færst nær takmarkinu að draumastarfinu í slökkviliði. Takist það ekki þá getur hann vel hugsað sér að starfa við íþróttir. Gefum náms- og starfsráðgjafanum hans síðasta orðið: „Andri Steinn á fyllilega skilið að vera fyrirmynd í námi fullorðinna,“ segir Þuríður Ósk. „Hann hefur sýnt virkilegar framfarir miðað við upphafsstöðu. Hann hefur öðlast trú á eigin námsgetu og er komin í háskólanám, eitthvað sem hann grunaði ekki að ætti eftir að liggja fyrir sér. Þessa styrkingu hefur hann fengið í gegnum vottaðar námsleiðir Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins ásamt því að njóta stuðnings frá náms- og starfsráðgjafa hjá okkur í Mími-símenntun. En fyrst og fremst hefur Andri Steinn komist áfram á eigin vinnu, með það hugarfar

1 *Aftur í nám* er námstilboð hannað af Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, ætlað fullorðnum einstaklingum sem eiga í erfiðleikum með lestur og ritun. Námskeiðið er 95 klst. og felur í sér lesleiðréttingu samkvæmt Ron Davis-aðferðinni.

að gefast ekki upp þótt á móti blási og halda alltaf áfram. Hann er fyrirmynd fyrir unga fjölskyldumenn sem hafa horfið frá námi eftir grunnskóla vegna námserfiðleika með því að ljúka námsleiðunum og takast á við frekara nám. Hann hefur styrkt stöðu sína verulega á vinnumarkaði og getur nú sótt um störf sem voru honum lokuð áður.”

Guðrún Fjóra Kristjánsdóttir

„ER ÞETTA LÍFIÐ SEM ÉG ÆTLA AÐ BJÓÐA MANNINUM MÍNUM OG BÖRNUNUM MÍNUM UPP Á?“

Guðrún Fjóra Kristjánsdóttir er 39 ára Vestfirðingur. Hún fór að vinna strax eftir grunnskóla, það var ekki inni í myndinni að fara í áframhaldandi nám. Guðrún Fjóra kynntist mannum sínum ung og átti sitt fyrsta barn 21 árs. Fyrir þrítugt var hún orðin fjögurra barna móðir. 18 ár liðu frá því að Guðrún lauk grunnskóla þar til að hún tók þráðinn upp að nýju.

Hún hafði glímt við mikið þunglyndi, kvíða og brotið sjálfstraust um árabíl. Líðan hennar má líkja við jójó, ýmist upp eða niður. Miklum sveiflum fylgdi lítið sjálfstraust og félagsleg einangrun. Sumarið 2009 fór hún langt niður og missti alla lífslöngun, fannst allt vonlaust sá enga framtíð fyrir sér. En með hjálp læknis, góðra vina, ættingja og ekki síst fjölskyldunnar komst hún upp úr öldudalnum og reif sig upp og náði áttum. Í kjölfarið vöknudu ýmsar spurningar hjá Guðrúnu Fjólu: „Ætla ég að halda áfram á þennan hátt? Er þetta það líf sem ég vil bjóða manningum mínum, börnum og sjálfri mér upp á? Ég komst að þeirri niðurstöðu að ég ætti að gera eitthvað í málunum því á botninum vildi ég ekki vera.“

Nám sem gerbreytti lífi mínu

Guðrún fékk einn ágúst morgun sama ár sent blað með auglýsingum frá Fræðslunetinu á Suðurlandi, þar á meðal var kynning á *Grunnmenntaskólanum*². „Mér leist strax mjög vel á og hugsaði með mér að þarna væri mitt tækifæri komið til að gera eitthvað í málunum.“ Hún ákvað að leita sér frekari upplýsinga og tók upp tólið og hringdi í miðstöðina. Að símtalinu loknu var henni ljóst að hún var búin að skrá sig í nám í *Grunnmenntaskólanum*. „Fyrir mig sem var á þessum

tíma var með lítið sjálfsálit, var feiminn og vildi láta sem minnst fyrir mér fara, var þetta stór og síður en svo auðveld ákvörðun. En einhverra hluta vegna tók ég þetta stóra skref og sé ekki eftir því. Því þetta nám hefur gerbreytt lífi mínu.“

Guðrún Fjóra var stressuð og með kvíðahnút í maganum þegar fyrsti skóladagurinn rann upp. En fljótlega varð henni rórra því í hópnum sem hún var í var einstaklega góður

og skemmtilegur andi ríkjandi. Kennarar og annað starfsfólk var líka sérstaklega hjálplegt og gott. Henni gekk vel og fannst námið afskaplega skemmtilegt en afar krefjandi. „Fljótlega tók ég þá ákvörðun að mig langaði til að halda áfram í námi og fór að hugsa um að kannski myndi draumur minn um að ljúka einhverju námi sem gæti opnað fyrir fleiri atvinnuöguleika geta ræst. Ég var löngu búin að gera mér grein fyrir því að það yrði ekki auðvelt að fá vinnu ómenntuð. Ég tók þá ákvörðun að fara í *Nám og þjálfun* að loknum *Grunnmenntaskólanum*.“

Hvatningin skipti miklu máli

*Nám og þjálfun í almennum bóklegum greinum*³ var enn meira krefjandi og þar verða námsmenn að taka próf. Allir í hópnum voru vel undir þau búin og gekk mjög vel. Hópurinn var nánast sá sami og í *Grunnmenntaskólanum* aðeins nokkrir nýir höfðu bæst við. „Ég fékk mikla hvatningu frá starfsfólki Fræðslunetsins um að fara í áframhaldandi nám og því fór það svo að lokum eftir að ég hafði ráðfært mig við náms- og starfsráðgjafa Fræðslunetsins að ég skráði mig í fullt nám við Fjölbrautaskóla Suðurlands á Selfossi, FSU á sjúkraliðabraut.“ Guðrún Fjóra fékk metið það nám sem hún hafði lokið bæði í *Grunnmenntaskólanum* og í *Námi og þjálfun í almennum bóklegum greinum*, eins og ensku, stærðfræði, íslensku, upplýsingatækni, lífsleikni og dönsku. Það er líka stórt skref að stíga að fara í framhaldsskóla þar er ekki eins mikið haldið utanum nemendur eins og hjá Fræðslunetinu. „Hjá þeim var maður nánast eins og í bómull,“ segir Guðrún Fjóra og heldur áfram: „Mér fannst reyndar skrítið að vera í tímum með krökkum sem ég gat hæglega átt sjálf en það vandist fljótt og svo sá ég það líka að ég var ekkert sú eina sem var gömul í skólanum“.

2 *Grunnmenntaskólinn* er námstilboð hannað af Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, einkum ætlað þeim sem hafa stutta skólagöngu að baki. Tilgangurinn með 300 stundum er að stuðla að jákvæðu viðhorfi til áframhaldandi náms og auðvelda fólki að takast á við ný verkefni.

3 *Nám og þjálfun* er námstilboð þróað af Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, ætlað 23 ára og eldri, eru starfandi á vinnumarkaði og hafa hafið nám á framhaldsskólastigi en ekki lokið almennum bóklegum greinum með prófi. Má meta til allt að 24 einingum.

Guðrúnu Fjólu gekk námið vel og hún var þakklát fyrir hvatninguna sem hún fékk frá starfsfólki Fræðslunetsins. Þar vildu allir fylgjast með hvernig gengi og voru boðin og búin til að aðstoða ef með þurfti. Starfsfólkið á mikinn þátt í því að Guðrún hefur náð svo langt í námi.

Útskrifuð og ráðin í vinnu

Í desember 2012 útskrifaðist Guðrún Fjóla sem sjúkraliði. Hún starfar við heimahjúkrun við heilsugæsluna á Selfossi og líkar starfið vel. „Ef ég hefði ekki stigið þetta skref, að fara aftur í skóla, er ég ansi hrædd um að ég sæti enn heima innilokuð og einangruð og þekkti ekki allt þetta góða fólk sem ég hef kynnst í gegnum námið og vinnuna.“ Guðrún telur að kynna þyrfti *Grunnmentaskólann* og *Nám og þjálfun* betur fyrir fólki sem hefur einhverra hluta vegna ekki haldið áfram námi að loknum grunnskóla. Það undirbúi fólk vel undir að takast á við nám í framhaldsskóla. „Ef þetta tækifæri hefði ekki verið til staðar þá væri ég ekki komin á þann stað sem ég er á núna. Fyrst ég gat þetta þá getið þið það líka. Ég lít framtíðina björtum augum.“

Haraldur Jóhann Ingólfsson

KENNARINN SAGÐI AÐ HANN VÆRI HEIMSKUR OG LATUR

Haraldur Jóhann Ingólfsson er fæddur 1967 á Sauðárkróki. Hann gekk í barna- og gagnfræðaskóla á Sauðárkróki sem

lauk með samræmdum prófum en fékk nánast núll á þeim prófum. Þegar hann var aðeins níu eða tíu ára gamall var hann hættur að halda í við samnemendur sína. Það leiddi til þess að Haraldur var sendur til augnlæknis á Akureyri sem staðfesti að það væri ekkert að sjón hans heldur ætti hann að etja við það sem kallaðist

lesblinda. Þegar Haraldur kom til baka í skólann var hann tekinn upp að töflu til að lesa upphátt fyrir bekkinn eins og tíðkaðist í skólanum og gekk það illa eins og vanalega. Kennarinn spurði hvað væri eiginlega að honum, Haraldur sagði kennaranum eins og var að hann gæti ekki lesið þetta almennilega vegna þess að hann væri lesblindur. Þá sagði kennarinn hátt og snjallt við Harald og yfir allan bekkinn: „Sjáið þið þennan aumingja sem þykist vera lesblindur sem er einhver tíska núna. Hann er bara vitlaus, heimskur og latur og getur ekki og nenni ekki að læra.“ Þessu trúði Haraldur í nær þrjá áratugi.

Hætti að nenna að læra og sneri náminu upp í fíflaskap

Upp úr þessu hætti Haraldur að nenna að læra. Veran í skólanum fór í fíflaskap, hann þurfti samt alltaf að mæta, bæði í tímána og próf. Og þar sem hann var alltaf óundirbúinn þá gekk honum illa í prófunum. Orðið próf veldur Haraldi kvíða og stressi enn þann dag í dag. Með einni undantekningu þó. „Eitt fag lærði ég. Það var í níunda bekk og ég mátti sækja valnámskeið í sjóvinnu. Þar veitti lokaprófið, svokallað pungapróf, réttindi til að stjórna 30 rúmlesta smáskipum. Skritið, því prófi lauk ég með stæl. Því að ég hafði áhuga á þessu og þarna var góður kennari sem hafði skilning á svona strákum eins og mér.“ Haraldur hætti í skóla eftir gagnfræðaskóla. Hann fór á sjóinn, reri með föður sínum á trillu sem þeir áttu saman.

Námið olli kaflaskiptum

„Við höfðum oft rætt lesblinduna, ég og konan mín, þar sem hún þurfti að lesa flestallt fyrir mig. Líka skrifa því ég er líka skrifblindur. Ég þarf að vanda mig til þess að geta skrifað nafnið mitt rétt.“ Veturinn 2006–2007 vann Haraldur sem verkamaður á Vélaverkstæði KS á Sauðárkróki. Þangað kom fulltrúi frá Farskólanum miðstöð símenntunar á Norðurlandi vestra með kynningu í viku símenntunar. Þar var fjallað um lesblindunám fyrir fullorðna, námsleiðina *Aftur í nám* með Ron Davis-leiðréttingu. „Ég skráði mig í námið hjá Farskólanum. Það er óhætt að segja að við það urðu kaflaskipti í lífi mínu.“ Haraldur hélt áfram skráði sig næst í *Skref til sjálfshjálpar í lestri og ritun*. Haraldur þakkar starfsfólki Farskólans og Lamba og Sturlu sem komu frá Akureyri vegna þess að eftir kynni við þá komst hann að því að kennarinn hafði fyrir þrjátíu árum haft rangt fyrir sér fyrir sér. „Ég gat vel lært og ég var ekkert mjög vitlaus.“ Það jók sjálfstraust Haraldar mikið.

Sagði krökkunum í Fjölbautaskólanum að þegja

Haustið 2007 skráði Haraldur sig í nám við Fjölbautaskóla Norðurlands vestra til þess að taka A-réttindi í vélstjórn og hefja nám í vélvirkjun. Í viku símenntunar haustið 2009 var Haraldur enn við störf á Vélaverkstæðinu. Þangað kom fulltrúi frá Farskólanum og kynnti meðal annars raunfærni-mat. Haraldur benti þá á að raunfærni-mat gagnaðist einstaklingum eins og honum ekki því hann kæmist ekki í gegnum

grunngreinarnar, íslensku, dönsku, ensku og stærðfræði. „Ég hef sjálfur reynt að setjast á skólabekk aftur, fertugur maðurinn með 16 ára krökkum. Það er ekkert grín. Kennararnir eru að vísu ánægðir með mann því maður segir krökkunum að þegja. Í skólanum lýkur þessum fögum með þessum skelfilegu prófum.“ Síðar um haustið skráði Haraldur sig í *Nám og þjálfun í almennum bóklegum greinum* sem var kallaður iðngrunnur við Farskólann. Vorið 2011 lauk Haraldur því námi og útskrifaðist auk þess úr vélvirkjun frá Farskólanum.

Fékk hæstu einkunn á sveinsprófi á landinu

Sama haust gekkst Haraldur undir sveinspróf í vélvirkjun á Akureyri. Er skemmst frá því að segja að hann og tveir aðrir fengu mjög góða einkunn, sömu einkunn, þá hæstu sem gefin var á sveinsprófi í vélvirkjun á Íslandi haustið 2011. Annar hinna hafði farið sömu leið í náminu og Haraldur. Samhliða lauk Haraldur prófi til þess að fá vélstjórnarréttindi B. Það er ekkert sérstaklega mikil viðbót við vélvirkjun en til þess að ljúka því þurfti hann meðal annars að bæta við sig

tveimur áföngum í stærðfræði. Hann tók frumkvæði að því að Farskólinn byði upp á kennslu í stærðfræði 202. Það var gert í samstarfi við Fjölbrautaskólann og luku tveir hópar, allt fullorðið fólk, þeim áfanga þar. En það var ekki allt búið enn.

Bænaskjal

Haraldur og tveir aðrir einstaklingar áttu enn eftir að ljúka stærðfræði 303. Hann hafði forgöngu um að sent yrði bænaskjal til Farskólans um að bjóða upp á kennslu í þeim áfanga haustið 2013. Fjölbrautaskólinn var ekki tilbúinn til að samþykkja að Farskólinn tæki verkefnið en fékk undanþágu frá mennta- og menningarmálaráðuneytinu til þess að kenna áfangann á sömu forsendum og gert hefði verið í 202 í Farskólanum. Haraldur þakkar starfsfólki og kennurum Farskólans og Fjölbrautskólans fyrir skilninginn og allan þann stuðning, utnumhald og hjálp sem hann hefur fengið. „Því án alls þess góða fólks stæði ég ekki í sömu sporum og ég geri í dag.“